

БОРИС ЛАЗИЋ

ГОДИШЊИЦА

ЈЕСЕН

О, јесени пуна благодати, јутро које мами ваздухом крепким
И бодри на рад, на певање
На похвалу, на уздизање,
Јер достојно јест похвале
Јер достојно је
Твоје љубави, твоје пажње
О, јесен!

Поглед с твог прозора у свет: штрик, влажан, и капље кише
Које творе микрокозме охерене о штипаљке
Веш, уклоњен, на брзину, пред провалом облака,
Капље, за плуском, кроз које се прелама свет, за светом
И шуморење, лишћа, у соаку тихом, опустелом

Јер, с јесени све се повлачи у себе, тако и твоје парче стварности
Као лист књиге, као прочитани лист књиге који се окреће,
Тако и оно до чега досеже твој поглед, кроз прозор спаваће собе
Тих капљи се не тичу вируси, бољке, болезни,
Свет су за себе

Прохладне за себе
Прозрачне за се
То јесте онај степен бића
Ка коме тежиш
Јер и ти хтео би бити
Управо оно што јесу те капље
Издашан у плодовима –
Прохладан за се
Прозрачан за се

БЕРБА

Певати би хтео, но певати не умеш, пред одлазак,
Пред полазак, пред ново искушење нестанка, у даљини, једном
засвагда.

Још једно лето, још једно тиховање у забрану те шуме, без имена,
Још једно лето, још један преостали час,
И ти се не опиреш јер опирање је посао узалудан
Но пристајеш, јер пристанак је залога, обнављања,
Јер пристанком потврђујеш почетак и свежину почетка, сваког,
Ма он био и повратак у дом, који не сматраш својим,
У град, и средину – чији си заточеник.
Певати би хтео, и певаш, пред одлазак, као што с радошћу
поздрављаш јесени руј,
Сваки жар тих боја што разгоре се пре но што биље претворе
у пламен, у пепео.

„Са радошћу те поздрављам, о јесени, и захвалног срца упијам те
боје које

Разастиреш пред моје очи, боје плодности, сазрелости,
Боје дозрелих чежњи, сажеглих патњи.
Боје моје и свачије јесени.
Зато их љубим.
То присно осећање чежње, залудности, то осећање ишчашености,
ти претачеш у боје,
У мирисе, у пејзаже, стања свести.
Зато те љубим. И пристајем, на пораз, који је, то слутим, и вид
победе,
Мада не знам какве нити чије.”

ПЕСНИКУ ПОСТКОМУНИЗМА

Искуства су нам различита.
У мени шумор два три језика је подједнак
И моје тело је припало двома, трима срединама
И више
А колико је тек мириса удисало,
Ствари ретких и блиставих додирнуло
И где све не
Једнако ми говоре, видиш, српски и хрватски песници
Једнако се спорим с њима
И једнако их уздижем
На било ком од својих писама
Десна или лева обала Сене
Тителска висораван, Београд
Микронезија, Чикаго, Сиднеј,
Исто је за мене
Не шлихтам се за државну службу
Где год да сам путовао
Где год радио и боравио
(У мени је бар десет живота и десет биографија)
То је било на основу властитог рада
Сам себе издржавам
Себе, своју децу
(Како, чиме?). Слушај:
Не шлихтам се за државну службу
(да ли сад схваташ?)
Био наставник или чистач
Перач суђа или лектор универзитета
Нико и ништа или неко и нешто
Био при дну или при врху те лествице која ми је неважна
Јер не знам коме нити чему је важна
Јер ми је важан Пут Сам
Од себе – к себи
Пази: био сам чак и шалтерски службеник
на међународном аеродрому
дочекивао и испраћао путнике
И томе се радовао као Данило Киш редовима вожње,
Као Џек Керуак хобоима
И томе се радовао као да куда одлажах, сам
Искуства су нам различита
Џаба се споримо
Ако томе ниси дорастао

Све што предузимам то сам предузимам
Што пропутовах
Сам пропутовах
Што научих то не дугујем ником
Нити од иког ишта тражим
(Нисам томе учен)
Зато сам издашан

(Буди и ти плодан као црница,
Буди, покушај)

ГОДИШЊИЦА

Усних је. Обедовали смо. Тада јој то рекох. Лепа си, волим твоје пеге, одувек сам их волео, лице ти се не мења. Теби смем рећи да си лепа, јер сам волео другу, у тебе никад нисам био заљубљен. Не смеш то да ми говориш, рече, напола шаљиво, напола строго.

Затим се спуштамо, наставља, тај који приповеда, неки стари друг и ја, дугим степеништем у правцу школског дома, рвемо се, бацамо у грађе.

Осећај који ме, у току сна, обузима, је следећи: окружен сам старијима и искуснијима, и окружен њиховим блиставим, мудрим, ироничним девојкама. Девојкама чија је тајна бића мени недокучива, али којима, свакој особно, смем у очи да кажем, да је лепа.

Старије девојке са којима смо на равној ноzi, с којима водимо
дубоке и дуге разговоре.
Могу ти рећи да си лепа, да волим твоје пеге, твоје усне, твој нос,
јер у другу сам заљубљен.
Само, зар се то говори девојци, чак и када ти је пријатељ?
Не смеш то да ми говориш, рече.
Или се одлучи, за мене, сасвим.

Ускоро ће годишњица.

Вратило се.

Нешто што се изгубило, угасило, нестало у току година а пробудило, појавило, у току тог сна: нешто ванвремено, присно, нешто као покој.

Али и опомена.

ЈЕЗИК (Љ)УБАВИ

Вараждинка, чије би доласке на кампус твој друг пропратио
ироничним опаскама
(Твој поглед задржавао се на њеним боковима),
На шта би му ти одговарао да ружно је исмевати се девојачким
осећањима
Иако се на њена ниси одазвао јер волео си, кажеш, другу
И баш с њом је чинио љубоморном

Холанђанка чију си наклоност, те ноћи, у Мор Клозу, у Беркшајру,
презreo, јер ти се непрестано у току разговора који сте водили на
степеништу дома причињавао дроњави лик њеног бившег дечка

Антиљежанка која ти је читаве једне зиме у париском предграђу
прилазила након богослужења
А коју си одбио – истина учтиво – рекавши јој да си заљубљен у
другу

Београђанка, не одвећ лепа, коју виђао си на Славији док си тамо
држао
Предавања о Француској поезији и која је написала данас
изгубљену

Песму о твојим рукама
Изванредну песму о твојим рукама
(Што је само доказ више да не умеш – или ниси умео тад –
Да поштујеш туђу наклоност, осећања)

Американка (у посети својој бившој школи на тропима) чији си
завиљен
Поглед тог дана на пешчаном жалу презreo
Ипак, памтиш поглед који сећао те на зелени зденац Силвијине
баште и
Увојци, бујни, њене црвене косе

У теби још горе

Затим, она друга, Американка, пријатељица из Беркшајра, која је две
године заредом долазила на терминале аеродрома Сент Пол
Минеаполиса
Док летео си и враћао се са тропа
У нади да би ваша блискост могла да значи нешто више од пуког
другарства

И тако, две године, заредом, једном са оцем, чак
(комички мотив за Цима Харисона!)
Иако јој је сестра била заклет, радикални, феминиста, иако је
грцала под игом обавезујућег, америчког, феминизма
Али ти си, тврдиш, тад волео другу

Францускиња – још памтиш њену, ко катран, црну, косу тешку,
Нико се тако лепо не разодева као та Францускиња
Тако не свлачи светлу, ланену кошуљу, сукњу са цветним мотивима,
Заптивена академска библиотека замирише чим се појави,
Још кусаш јој брадавице, груди, још опија те,
Сред књига, њен дах и сећаш је се док ти говори:
Време је да се одлучиш, Лепи, време је да се одлучиш
А ти се, како тврдиш, одлучујеш за Песму

Заборављаш сад и на ону коју све време, тобож, волиш –
Јер довољан ти њен је лик, али ти не пада на ум да
Пођеш пут Солт Лејк Ситија
Да вратиш се за САД и завршиш с њом негде на Венис Бичу
Са прегршт Снајдерових стихова уместо Књиге о Мормону у цепу
Дражи ти је Београд, драже певање, литература важнија (и то
постоји) и
Долазиш у Град из кога сви одлазе – баш онамо, одакле си
допутовао –

Јер важнији су ти стихови него љубав из које настају
Важнији од Калифорније језик на коме написан је *CA Blues*.

PARLE-MOI

Божанска казна за неузвраћену љубав се састоји у детаљу.
Тако он, рецимо: не успева да сети се – а чини му се да је то данас
важније од свега –
Је ли Францускиња, коју је оставио (после двогодишње везе)
Је ли писала његово име –
Десном или левом руком.

Чини му се да била је левакиња. Али нији сасвим у то сигуран.
Не зна то поуздано.
Изгубило се.
Како је то могуће? Ето, ишчезло је.
Уосталом, сам је то тражио.
У принципу, то, ту појединост, не би требало ни да спомиње.

Свега сећа се – нека напише Магистрале, Сонетни венац, што да не
Њој га посвети,
Сети је се
Иако више не памти ни толико
Је ли писала десном, или левом, руком

Левом, сигурно
Сва је одисала различитошћу

Говорила је
Имам широке бокове, лако ћу да рађам
Пратили су, у Женеви, предавања Таматиса,
Који је спасао Депардјеа
И омогућио му да овлада дикцијом
И постане врстан глумац
Шта би данас рекла на аутизам његовог дечака
Говорила је
Да научиће његов језик
Да научила је већ све његове песме напамет

Опијао га је начин на који је изговарала његово име
Али јој то не би довољно да га задржи

Мишљаше да је познаје, целу, да њом целом, у сећању, располаже
Ако би, и кад, посегао за њим
Али му се отела

За толико

Као Агнес, Кундерина

Не сећа се, је ли писала десном, или левом, руком.
И не схвата зашто му је та појединост, данас, важна.
Као да он, сам, његова прошлост – биће његово, све
Сад овисе о томе
Као да све прети да се распе

А већ, свеједно, одавно, расуло се